

До

Председателя на научно жури,

определено със Заповед № Р –4181/16.07.2026 на Ректора
на МУ Пловдив

Уважаема г-жо Председател на Научното жури,

Представям: Становище по Конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ по научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)“, област на висше образование, 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4.Обществено здраве, на пълно работно време към катедра „Рехабилитационни и профилактични здравни грижи“ в МК на Медицински университет-Пловдив, обявен в ДВ, бр. 44 от 14.05.2026

Изготвил становище : проф. Мария Кръстева Божкова, дм

Научна специалност: „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“

Институция: Медицински университет – Пловдив, Медицински колеж - Пловдив

Адрес и в

Пловдив

Медицин

E-mail: М

Tel.: 0888

Заличено на основание

Чл.5 §1, 6. “В” Регламент (ЕС)2016/679

Пловдив

СТАНОВИЩЕ

от проф. Мария Кръстева Божкова, дм

Медицински университет – Пловдив, Медицински колеж

Вътрешен член на Научно жури

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ по научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)“, област на висше образование, 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, на пълно работно време към катедра „Рехабилитационни и профилактични здравни грижи“ в МК на Медицински университет-Пловдив, обявен в ДВ, бр. 44 от 14.05.2026

В обявения конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ участва един кандидат – доц. **Мария Стамова Вакрилова Бечева, доктор.**

Становището е съставено в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Раздел III / Раздел IV от ППЗРАСРБ – Условия и ред за заемане на академична длъжност „професор“ в МУ-Пловдив.

I. АНАЛИЗ НА КАРИЕРНИЯ ПРОФИЛ НА КАНДИДАТА

Доц. **Мария Стамова Вакрилова Бечева, доктор** е утвърден преподавател, изследовател и академичен ръководител с дългогодишен професионален и управленски опит в системата на медицинското образование и здравните грижи.

От представената автобиография е видно, че професионалният ѝ път е свързан с развитието на рехабилитацията, кинезитерапията, общественото здраве и обучението на медицински специалисти.

Кандидатът завършва : Полувисш Медицински институт – гр. Пловдив, полувисше-рехабилитатор, през 1992 г. През 2006 г. завършва Бакалавър- Кинезитерапевт в НСА „Васил Левски“ гр. София Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и туризъм“, като през 2007 придобива магистърска степен по кинезитерапия отново в НСА „Васил Левски“ гр. София Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и туризъм“.

През 2012 г. придобива образователна и научна степен „доктор“ в НСА „Васил Левски“ гр. София Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и туризъм“, по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)“ а през 2018 г. заема академичната длъжност „доцент“ в МК на МУ-Пловдив.

Професионалната ѝ реализация преминава последователно през клинична, преподавателска и административно-управленска дейност. Работи като рехабилитатор, след

което развива дългогодишна преподавателска кариера в Медицински колеж към МУ – Пловдив. Заема длъжностите старши преподавател, ръководител катедра към МК- Пловдив. Тази последователност в академичното развитие е показателна за професионална устойчивост, организационен капацитет и висока степен на ангажираност към развитието на медицинското образование.

Впечатление прави широкият спектър от компетентности на кандидата, включително участие в разработване на учебни програми, подготовка на документация за акредитационни процедури, управление и координация на учебния процес, разработване на учебници и учебни пособия, както и богат преподавателски опит в обучението на студенти от специалност „Рехабилитатор“.

Кандидатът демонстрира устойчиво присъствие в академичната среда и последователно развитие както в научноизследователската, така и в преподавателската и организационната дейност.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДСТАВЕНИ ОТ КАНДИДАТА МАТЕРИАЛИ ПО КОНКУРСА

Конкурсната документация, представена от доц. **Мария Стамова Вакрилова Бечева**, доктор отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и вътрешните изисквания на Медицински университет – Пловдив.

Представените материали са надлежно оформени, систематизирани и придружени с необходимия доказателствен материал. Документацията дава възможност за цялостна оценка на научната, преподавателската и организационната дейност на кандидата.

III. АНАЛИЗ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

Обща характеристика на научната продукция и публикационна активност

Научната продукция на доц. **Мария Стамова Вакрилова Бечева**, доктор се характеризира с тематична последователност, интердисциплинарен характер и подчертана практическа насоченост. Представените научни трудове очертават устойчив академичен профил в областта на медицинското образование, физикалната медицина, кинезитерапията и клинична патология.

Представените материали включват 53 пълно текстови публикации след придобиване на АД „Доцент“. Публикациите в реферирани и индексирани списания по Scopus и Web of Science са общо 34, като 23 са с IF индексирани в Clarivate Analytics (Thomson Reuters) и 11 публикации са с SCImago Journal Rang. Общ IF = 27, 83 и SJR = 1,664. Един хабилитационен труд под формата на монография със заглавие „Спорт и здраве“. Една публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд със заглавие “Кинезитерапевтичен подход при хронични

лумбалгии“. Публикациите в нереперирани списания са общо 19, 3 публикувани университетски учебника, 2 публикувани учебни ръководства. Представените данни за цитиранията показват добра видимост на научната продукция в националната и международната научна литература. Публикационната активност на кандидата свидетелства за устойчиво развитие, академична последователност и ясно очертан научен профил.

Научна активност – разпространение и приложение на научно-практическите постижения на кандидата сред научната общност

Научните и научно-приложните приноси, отразени в справката се отнасят до промоция за добро здравословно състояние, възстановяване на дисфункциите с оглед предпазване от развиване на неспособности и фокус върху обучението, професионалното развитие и актуалните предизвикателства в общественото здравеопазване.

В част от изследванията се разглеждат и аспекти на електронната образователна среда като допълнително направление в контекста на съвременните образователни практики.

I. Приноси в областта на общественото здраве и здравни грижи.

1.1. Тематично направление- Кинезитерapia и лечебен масаж

В учебника по кинезитерapia са систематизирани са теоретичните основи и приложението на кинезитерapiaта при различни заболявания с цел изграждане на задълбочена професионална подготовка. Структурирани са целите, задачите и средствата на кинезитерapiaта, като е осигурена ясна методологична рамка за обучението и практиката. Анализирани са клиничните характеристики на разглежданите заболявания, като основа за правилно планиране на кинезитерапевтичните интервенции. Осигурена е връзка между теоретичната подготовка и практическото приложение, като учебникът подпомага както обучението, така и бъдещата професионална реализация на студентите. Съдържанието е съобразено с утвърдените учебни програми, което гарантира неговата приложимост в образователния процес в Медицински университет – Пловдив.

Ръководството „Кинезитерapia след ендопротезиране на стави“ е написано главно във връзка с нуждите на обучението на студентите от магистърска програма „Рехабилитация, Уелнес, Спа и Балнеолечение“ във факултет „Обществено здраве“ към МУ - гр. Пловдив. Приносите се състоят в разработване на специализирано учебно ръководство по кинезитерapia след ендопротезиране на стави, запълващо съществуваша празнина в обучението на магистри по рехабилитация. Дефинирани са целите и задачите на кинезитерapiaта след ендопротезиране, с акцент върху функционалното възстановяване. Разработени и детайлно описани са кинезитерапевтични програми по периоди и фази на възстановяване, което подпомага практическото им приложение в клиничната дейност. Осигурена е практическа насоченост на обучението, чрез интегриране на теоретични знания с конкретни терапевтични подходи, приложими в рехабилитационната практика.

I.2. Тематично направление-Превенция и профилактика на заболяванията.

Проведени са задълбочени изследвания в рамките, на които са формулирани обосновани изводи и препоръки свързани с превенция и профилактика на социално значими заболявания.

I.3. Тематично направление-Рехабилитация и ерготерапия.

Акцентираща се върху социалната значимост на заболяването и необходимостта от ефективни рехабилитационни подходи за подобряване на работоспособността и способността за самообслужване. Дефинирана е целта на ерготерапията в ортопедичната рехабилитация и са описани различни уреди, улесняващи самообслужването и изпълнението на различни битови и трудови дейности, които ерготерапевтите изработват за пациентите с двигателен дефицит.

I.4. Тематично направление-Спорт и здраве

В монографията са разгледани ползите, които спортът носи за нашето здраве, както и ролята на дисциплината физическо възпитание в образователната система за формиране на здравословни навици у подрастващите. Дефинирани целите на спорта и на дисциплината физическо възпитание, като отделните текстове третират развитието на двигателни способности, поддържане на здравето и организацията на физическия живот в различните възрасти. Приносът се свежда до систематизиране на здравните ползи от спорта, с акцент върху неговата роля за поддържане и подобряване на общото здравословно състояние. Анализирани са ролята на дисциплината „физическо възпитание“ в образователната система, като ключов фактор за формиране на здравословни навици при подрастващите. Дефинирани са целите на спорта и физическото възпитание, включително развитие на двигателните способности, поддържане на здравето и организация на физическата активност през различните възрастови периоди. Подчертана е образователната функция на физическото възпитание, свързана с формиране на устойчиво разбиране за значението на редовната физическа активност. Изведена е ролята на физическата активност за когнитивното развитие, включително подобряване на концентрацията и учебните постижения чрез физиологични механизми. Доказано е значението на спорта за физическото развитие, включително поддържане на мускулна маса, гъвкавост и забавяне на процесите на стареене. Обоснован е приносът на физическата активност за качеството на живот, чрез комплексно въздействие върху физическото и психичното здраве.

I.5. Тематично направление-Медицинска козметика

Изследванията в тематично направление-Медицинска козметика имат съществен научен и научно-приложен принос, като систематизират и развиват съвременни подходи в кинезитерапията, рехабилитацията, превенцията на заболявания. Доказана е ефективността на различни терапевтични методи (кинезитерапия, масаж, ерготерапия, физическа активност и апаратни методи) при широк спектър от заболявания и състояния. Разработени са и са внедрени авторски методики, учебници и ръководства, които подпомагат практиката и обучението на студентите.

II. Приноси в областта на обучението, включително и в електронна среда.

Извършените изследвания и разработки в областта на обучението, включително и в електронна среда имат комплексен научно-образователен принос, свързан с подобряване на здравното образование, поведенческите модели и педагогическите практики. Разработени са и

усъвършенствани модели на обучение – интерактивни, дигитални и дискуссионни, които повишават мотивацията, активността и компетентностите на обучаемите.

III. Приноси в областта на клиничната патология

Приноси в областта на клиничната патология се свеждат до разширяване на знанията за клинично протичане на сложни заболявания, чрез експериментални, клинични и интердисциплинарни изследвания.

В приносно отношение научната продукция на Доц. Мария Вакрилова Бечева, доктор представя завършена и последователна изследователска дейност, развивана в няколко взаимно свързани направления в областта на общественото здраве, медицинското и здравното образование, както и прилагането на съвременни информационни технологии в обучението. Приносите по отделните направления са с утвърдено национално и международно значение. Те притежават както оригинален, така и потвърдителен характер, като надграждат и допълват съществуващи научни концепции и практики. Във всички тематични области се открояват приноси както на концептуално, така и на методологично ниво – от формирането на изследователския замисъл и разработването на целеви инструментариум, през дизайна и реализацията на емпиричните проучвания, до статистическата обработка на данните. Предлагат се обосновани интерпретации, методически решения и практически приложими предложения, които допринасят за развитието на съответните научни и професионални области. Представените изследвания допринасят за теоретичното обогатяване и методологичното усъвършенстване на обучението на здравни специалисти, както и за развитието на интердисциплинарен подход, прилаган при ключови обществени проблеми свързани със здравето, обучението и дигитализацията на образователния процес.

Участие в научноизследователски, образователни и проектни дейности

От представените документи се установява участие на доц. Мария Бечева, доктор в научноизследователски, образователни и практически проектни дейности, свързани както с развитието на научната дейност, така и с обучението и практическата подготовка на студенти. Кандидатът участва в 4 научноизследователски проекта и в 2 международни научни и образователни проекта. Представени са и доказателства за участие в проект „Студентски практики“ в качеството на академичен наставник. Тези дейности имат отношение към практическата подготовка на студентите, към връзката между академичното обучение и реалната професионална среда, както и към развитието на научноизследователската и образователната дейност в Медицински колеж – Пловдив.

Научно-творчески постижения (научен авторитет)

Доц. Мария Бечева, доктор има утвърден авторитет като преподавател и специалист в областта на рехабилитацията, кинезитерапията и общественото здраве. Особено показателни са отличията „Най-добър лектор“ за всяка учебна година за периода на обучение от 2020-2026 година, които представляват обективен индикатор за висока оценка на преподавателската дейност, професионален авторитет и ефективна комуникация със студентите.

Научно ръководство, обучение на докторанти и академично наставничество

Доц. Мария Бечева, доктор участва активно в подготовката и практическото обучение на студенти, специализанти и докторанти. Дейността ѝ включва разработване на учебни програми, провеждане на практическо обучение, академично наставничество, участие в дипломни защиты и държавни изпити. Представени са данни за ръководство на успешно защитили докторанти, както и за участие в академични дейности, свързани с обучението и оценяването на докторанти и стажанти. Тези дейности я представят като преподавател и академичен наставник с принос към изграждането на професионални и научноизследователски компетентности у бъдещите специалисти.

V. ОТРАЖЕНИЕ (ЦИТИРАНЕ) НА ПУБЛИКАЦИИТЕ НА КАНДИДАТА В НАЦИОНАЛНАТА И ЧУЖДЕСТРАННА ЛИТЕРАТУРА (ПУБЛИКАЦИОНЕН ИМИДЖ)

Доц. Мария Бечева, доктор е представила справка за цитирания на своите научни трудове в национални и международни научни издания. След отстраняване на самоцитиранията и дублиранията са отчетени 68 цитирания в Scopus и Web of Science, 36 в нереферирани източници. Тези показатели свидетелстват за научна видимост, разпознаваемост на публикационната активност и присъствие на кандидата в националната и международната научна общност.

VI. КОМПЛЕКСНА, КАЧЕСТВЕНА ОЦЕНКА НА УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКАТА И ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ, ВКЛ. НАУЧНО РЪКОВОДСТВО НА СТУДЕНТИ, ДОКТОРАНТИ, СПЕЦИАЛИЗАНТИ

Преподавателската дейност на доц. Мария Бечева, доктор е активна, последователна и пряко свързана с професионалния профил на кандидата. Тя включва лекционна дейност, практически упражнения, разработване на учебни материали, участие в обучение на бакалаври и магистри, както и ръководство на студенти и стажанти.

Учебната натовареност на кандидата е висока – **1250.8** точки. Особено показателни са получените отличия „Най-добър лектор “за шест последователни години, което е обективен показател за педагогическо майсторство, професионален авторитет и добра комуникация със студентите.

Учебно-методичната дейност на доц. Мария Бечева, доктор допринася за развитието на обучението по рехабилитация и здравни грижи, като съчетава теоретична подготовка с практическа насоченост и академично наставничество.

VII. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Не се установяват пропуски или несъответствия в представените документи. Научните и приложните приноси са ясно диференцирани, доказуеми и съответстват на профила на конкурса.

VIII. ОБЩА ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА КАНДИДАТА С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗРАСРЪ И МУ – ПЛОВДИВ

Представените материали показват, че кандидатът изпълнява всички национални критерии, значително надвишава вътрешните показатели и притежава необходимия академичен, научен и преподавателски капацитет.

Особено впечатляващи са високият брой научни публикации, добрата международна видимост, значителният брой цитирания, високата преподавателска активност и същественото надвишаване на минималните изисквания по точковата система на МУ – Пловдив.

Съответствието с изискванията е категорично и аргументирано с представения доказателствен материал.

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След извършения обстоен анализ на цялостната академична, преподавателска, научна и организационна дейност на доц. Мария Бечева, доктор, считам, че кандидатът напълно отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „Професор“.

Представените научни трудове, преподавателската дейност, научните и научно-приложните приноси, както и активната ангажираност с развитието на академичната среда обосновават категорично положителна оценка.

В приносно отношение научната продукция на доц. Бечева има теоретична, научно-приложна и организационно-образователна стойност. Тя обогатява научното познание в областта на кинезитерапията, общественото здраве и обучението на здравни специалисти.

Предвид гореизложеното, давам **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА** и предлагам на Научното жури да присъди на доц. **Мария Стамова Вакрилова Бечева, доктор академичната длъжност „Професор“** по научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)“, в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“ към катедра „Рехабилитационни и профилактични здравни грижи“ в Медицински колеж към МУ - Пловдив.

Дата: 18.08.2026 г.

Гр. Пловдив

Изготвил становище:

Проф. Мария Божкова, дм

Залчено на основание
Чл.5 §1, 6, "б" Регламент (ЕС)2016/679